

Відповіді

**Київського національного університету імені Тараса Шевченка
щодо зауважень та рекомендацій, викладених у експертному висновку галузевої експертної
ради щодо можливості акредитації освітньо-наукової програми
23297 «Усний та письмовий переклад з англійської та другої західноєвропейської мови,
другий рівень вищої освіти - Магістр філології, спеціальність 035 Філологія»**

Критерій	Висновок ГЕР	Коментар Університету
Критерій 1	<p><i>Зауваження:</i> ГЕР підтримує думку ЕГ стосовно того, що проектування ОНП відбувалося з урахуванням потреб держави у кваліфікованих перекладачах зі знанням англійської та другої західноєвропейської мови завдяки вузькоспеціальним дисциплінам з перекладу та пропозицій стейкхолдерів. Важливо, що, враховуючи фокус ОНП та потреби галузей економіки, у неї введено такі вибіркові компоненти, як ВК 1.01 «Медичний переклад», ВК 1.02 «Юридичний переклад та переклад контрактів», ВК 1.03 «Професійно-орієнтований науковий переклад», ВК 1.04 «Переклад фахових текстів з англійської мови» тощо. Водночас хочемо зауважити не завжди продумані співвідношення ФК і ПРН з освітніми компонентами у відповідних матрицях, а також часткове забезпечення структурою ОНП виконання результатів навчання, передбачених галузевим Стандартом для формування літературознавчих компетентностей, незважаючи на те що спеціалізація програми – 035.41 «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська». Фактично лише одна дисципліна «працює» в зазначеному аспекті – ОК 11 «Як читати сучасну літературу». Робоча програма цього ОК справді передбачає вивчення таких сучасних літературознавчих методологій, як рецептивна естетика, наратологія, постколоніальний підхід та ін., із подальшим їх застосуванням на літературному матеріалі. Іншими словами, ОК 11 дійсно реалізовує ПРН 8 Стандарту про оцінювання досягнень літературознавства, чого не скажеш про дві інші зазначені в матриці дисципліни, які начебто забезпечують ПРН 8, - ОК 3 «Порівняльна стилістика англійської та</p>	<p>Стандарт філології окреслює предметну галузь, а конкретна ОП не має обов'язково її відображати у повному обсязі, оскільки це призведе до того, що кожна окрема ОП втратить свою унікальність.</p> <p>Хочемо зауважити, що розуміння співвідношення ФК та ПРН з освітніми компонентами є питанням інтерпретації, яка може відрізнятись у проектній групі ОНП і експертів ГЕР. Крім ПРН 8, ГЕР не наводить інших прикладів таких непродуманих співвідношень. Ми погоджуємося із зауваженням про те, що дисципліна «Теорія перекладу» не містить літературознавчих тем. Однак вважаємо, що з огляду на основний фокус ОНП на спеціальній освіті з мови та перекладознавства (більше того, з акцентом на нехудожніх текстах) наявність однієї суто літературознавчої дисципліни в розмірі 3 кредитів «Як читати сучасну літературу» та певних тематичних блоків в ОК (зокрема, тема «Порівняльна поетика» в ОК 3 «Порівняльна стилістика англійської та української мов»), може бути достатнім для забезпечення ПРН 8, передбаченого освітнім Стандартом.</p>

Критерій	Висновок ГЕР	Коментар Університету
	<p>української мов» (тут є тільки одна тема в першому модулі, дотична до літературознавства, - «Порівняльна поетика») і ОК 6 «Комплексна дисципліна. Теорія перекладу» (у РП дисципліни немає літературознавчих тем, а саме формулювання ПРН 8 скориговано шляхом додавання слова «перекладознавство» до «літературознавства»). Зазначене не дозволяє розцінювати таку практику як зразкову, а відтак спонукає оцінити ОНП за цим критерієм на рівні В, а не А.</p> <p><i>Рекомендації:</i> Рекомендуємо при проєктуванні структури ОНП більш виважено й послідовно підходити до укладання матриць ФК і ПРН, а також до змісту й повноти реалізації всіх ПРН, передбачених галузевим Стандартом та специфікою обраної спеціалізації «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська», зокрема повноцінно забезпечувати й літературознавчу підготовку перекладача.</p>	<p>Вважаємо недоцільним вводити ще одну суто літературознавчу дисципліну для підготовки фахівців з усного та письмового перекладу нехудожніх текстів, адже це «забиратиме» кредити з профільних дисциплін. Проте вважаємо за доцільне і можливе виокремити в тематичних планах деяких дисциплін обов'язкового блоку літературознавчий компонент.</p>
Критерій 2	<p><i>Зауваження:</i> ЕГ у звіті пише, що і в навчальному плані, і в кабінеті в системі Тритон студентам було запропоновано лише два блоки дисциплін – «Письмовий переклад у професійній комунікації» та «Усний двосторонній переклад», тобто «інші опції не було зазначено». Сказане входить у суперечність з інформацією у СО та ОНП, де йдеться про виконання на програмі вимоги «Положення про порядок реалізації студентами КНУ права на вільний вибір дисциплін», зокрема про можливість обирати навчальні дисципліни з НП інших спеціальностей. ГЕР не має змоги перевірити опції вибору в університетській системі Тритон, а відтак і оцінити справедливність контраргументу ЗВО у відповіді експертній групі.</p> <p><i>Зауваження:</i> Не надто переконливою є теза ЗВО у відповіді на звіт ЕГ про те, що підготовка до підсумкової атестації «не збільшує навантаження на</p>	<p>Можливість обирати дисципліни з інших ОП передбачена положеннями університету, де чітко описані всі необхідні процедури. Вибір здійснюється через Тритон шляхом внесення відповідної заяви. Механізм роботи системи Тритон був продемонстрований ЕГ під час огляду МТЗ. В навчальному плані (який є пропозицією) зазначаються тільки запропонований здобувачам вибір. Фіксація вже реалізованого вибору здійснюється у робочих (оперативних) навчальних планах, при цьому в них кожен студент вже фіксується за тією дисципліною (блоком) яку він обрав – якщо ця дисципліна (блок) з цієї програми то в робочому плані за цією програмою, якщо обрана дисципліна іншої програми – в робочому навчальному плані тієї програми.</p> <p>Університет не практикує відведення кредитів на атестаційні іспити і вважає свою позицію повністю виправданою, такою яка базується на нормативних документах ЄПВО («Кредити</p>

Критерій	Висновок ГЕР	Коментар Університету
	<p>студентів», бо, мовляв, «графіком екзаменаційної сесії завжди передбачається мінімум сім днів на підготовку до кожного виду підсумкової атестації». Звісно, наявність такого графіка важлива для організації освітнього процесу, однак, на думку ГЕР, він не є передумовою для того, щоби не відводити у НП на цю роботу студентів жодного кредита навантаження.</p> <p><i>Рекомендації:</i> Рекомендуємо передбачити у НП кредити для підготовки до атестаційних екзаменів і забезпечити повноцінну можливість вибору ОК із навчальних планів інших ОП.</p>	<p>присвоюються у разі підтвердження належним оцінюванням досягнення визначених результатів навчання відповідного рівня» - Довідник ЄКТС) і України (атестація – «це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам освітньої програми» - Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти). Для підготовки до підсумкової атестації студентам не потрібно освоювати новий матеріал, адже всі питання, які виносяться на підсумкову атестацію, вивчалися в рамках дисциплін, з яких здобувачі склали іспити. Кваліфікаційний іспит є формою атестації здобувачів вищої освіти, що передбачає оцінювання результатів навчання, визначених Стандартом та освітньою програмою. Процедура проведення кваліфікаційного іспиту не передбачає здобуття нових загальних чи фахових компетентностей (і відповідних їм результатів навчання). Процес перевірки (атестації) не може бути одночасно і процесом набуття навичок, які перевіряються. Відтак на кваліфікаційний іспит не можуть бути виділені кредити. Такої позиції Університет дотримується за усіма програмами які реалізує з моменту набуття чинності прийнятого у 2014 році Закону України «Про вищу освіту» і не бачить жодних підстав для її зміни. Додатково зазначимо, що жоден із запроваджених державою за регульованими професіями кваліфікаційних іспитів не має кредитного виміру.</p> <p>З огляду на вищезгадане ЗВО не погоджується з рекомендацією виділяти кредити в НП для підготовки до атестаційних екзаменів.</p>
Критерій 3	<p><i>Рекомендації:</i> Рекомендуємо популяризувати серед здобувачів світову освітню практику неформального навчання.</p>	<p>Студенти поінформовані про можливості зарахування результатів навчання, здобутих у неформальній та формальній освіті відповідно до положення КНУТШ від 6 лютого 2023 року. Популяризація окремих курсів та інших елементів такої освіти не є завданням ЗВО, а також свідчитиме про самонедостатність ОНП.</p>

Критерій	Висновок ГЕР	Коментар Університету
		Тому вважаємо таку популяризацію недоречною.
Критерій 4	<i>Рекомендації:</i> Рекомендуємо виважено переглянути рекомендовану літературу в РНП, зберігши серед застарілих джерел винятково фундаментальні праці та ввівши якомога більше актуальної для сучасного перекладача літератури, виданої впродовж останніх 5-и років.	ОНП практикує щорічний перегляд джерел, які рекомендуються студентам. Література, видана в останні 5 років, не завжди існує для всіх ОК. Проте написання власного методичного забезпечення для таких ОК передбачена в планах публікаційної активності НПП за цією ОП.
Критерій 5	<i>Рекомендації:</i> Рекомендуємо оновити на сайті ННІФ нормативні документи, які стосуються освітнього процесу, у т.ч. оцінювання навчальної діяльності студентів, залишивши тільки нові редакції документів та прописавши в них вимоги щодо організації навчання з елементами дистанційного формату.	Рекомендації приймаються до уваги, водночас звертаємо увагу ГЕР на те що питання « <i>організації навчання з елементами дистанційного формату</i> » врегульовані у редакції Положення прог організацію освітнього процесу від квітня 2022 року (https://knu.ua/pdfs/official/Polozhennia-pro-organizatsiyu-osvitniogo-procesu-11_04_2022.pdf).
Критерій 7	<i>Рекомендації:</i> Зважаючи на сучасні виклики організації освітнього процесу в умовах війни та карантину, рекомендуємо розглянути питання впровадження уніфікованої внутрішньої платформи типу Moodle чи ін. для повноцінного проведення занять за денною формою навчання із застосуванням інформаційних технологій.	На жаль, жодна з існуючих платформ не може бути поширена на весь Університет в цілому. В цих умовах, КНУТШ переконаний у необхідності надавати повну академічну свободу НПП, зокрема у виборі платформи для проведення занять. Під час огляду МТЗ НПП продемонстрували і доказали ефективність застосування платформ, якими вони користуються для повноцінного проведення занять за денною формою навчання із застосуванням інформаційних технологій.
Критерій 8	<i>Рекомендації:</i> Рекомендуємо напрацювати дієвий та коректний механізм аналізу інформації щодо кар'єрного шляху випускників та її врахування для ще більшого вдосконалення освітнього процесу.	Рекомендації приймаються до уваги.
Критерій 9	<i>Рекомендації:</i> Рекомендуємо розмістити на сайті ННІФ усю основну нормативну документацію, яка стосується процесів реалізації ОНП – від моменту її започаткування до сьогодні.	Дана рекомендація протирічить рекомендації до Критерія 5, де говориться про те, що треба залишити «тільки нові редакції документів» на сайті ННІФ. Вважаємо недоречним розміщати старі документи, які втратили свою силу і не є актуальними. Вважаємо можливим розмістити на сайті ОНП коротку історію створення та розвитку програми.